

Výlet do Poľska

V nedeľu 26. mája sme si urobili malý výlet do susedného Poľska. Cieľom našej cesty bolo presvedčiť sa či naozaj tam existuje dedinka Stebnik, ktorú nám ustavične ponuka mapa Google ale aj iné navigačné aplikácie. Asi po 160-tich kilometroch sme na ceste blízko ukrajinských hraníc narazili na smerovník, podľa ktorého by po jednom kilometri po odbočení mala byť hľadaná dedinka. Nebola tam žiadna takáto osada. Snažili sme sa teda získať informácie od miestnych. Oslovili sme jedného okoloidúceho pána, ktorý bol ochotný s nami komunikovať. A bol veru zhovorčivý. Vysvetlil nám, že bývala osada Stebnik sa nachádza ešte asi 2 km ďalej. Vedie tam síce poľná cesta ale momentálne je pre zosuv neprejazdná. Navigoval nás na cestu do Stebnika okľukou z opačnej strany. Od miestnych policajtov sme sa tam dozvedeli, že dedina už 80 rokov neexistuje. Začiatkom 2.svetovej vojny boli jej obyvatelia odsťahovaní alebo násilne odvlčení do Ríše. Koncom vojny bola zbombardovaná a vypálená. Jediné čo sa nám podarilo nájsť boli zvyšky cintorína s niekoľkými náhrobnými kameňmi. Pri cintoríne stojí trojjazyčná informačná tabuľa.

Ponúkam strojový preklad textu z tejto tabule:

Kolónia bola s najväčšou pravdepodobnosťou založená v roku 1784. Z Rýna sem prišlo spočiatku 12 rodín. Bývali v domoch umiestnených iba na jednej strane cesty, čím sa Steinfels odlišoval od ostatných nemeckých osád, kde boli stavby symetrické (domy v radovej zástavbe po oboch stranách cesty). Táto nezvyčajná úprava bola dôvodom na príslovie, že „v Steinfels sa šišky pečú len z jednej strany“.

V roku 1786 tu žilo 57 obyvateľov. Všetci boli protestanti, ale patrili k rôznym cirkvám: 1 rodina bola kalvínska, 5 evanjelických a 6 reformovaných. Títo ľudia sa zaoberali najmä poľnohospodárstvom, aj keď – podľa historických prameňov – ich práca často neprinášala očakávané výsledky. Drsné horské podnebie a zlá kvalita pôdy boli dostatočnou prekážkou pre dopestovanie vhodných plodín. Hovorí sa, že niektorí z prvých osadníkov mali zdravotné problémy a dokonca sa objavili správy o samovraždách.

Steinfels sa časom stal dedinou s mnohonárodným a multináboženským zložením. Okrem Nemcov tu žili Židia a Ukrajinci a zaoberali sa napr. remeslami vyžadujúcimi zručnosť. Modlili sa v kostole v Stebniku. Miestny gréckokatolícky farár slávil sobáše pre gréckokatolíkov aj rímskokatolíkov a často aj evanjelikov.

Na južnom konci Steinfelsu, na oboch stranách potoka Królówka, sa nachádzala oblasť s početnými prírodnými priesakmi ropy. Roľníci získavali surovinu najmä pre vlastnú potrebu. Ropa z krajiny unikala ešte pred príchodom nemeckých kolonistov. Oblasť nazývali Olivová hora. Koncom 19. storočia bola v kolónii založená malá rafinéria ropy a odborníci robili banské vrty. Ropa sa ťažila až do medzivojnového obdobia, kedy sa objavili nové farmy. V roku 1931 tu bolo 35 domov s 248 obyvateľmi.

V obci bol vodný mlyn a píla, ako aj jednotriedna evanjelická škola. Nemeckí kolonisti sa postupom času okrem poľnohospodárstva venovali aj remeslám a práci v lese či v ropných baniach. Tri mesiace po vypuknutí 2. svetovej vojny väčšina nemeckých rodín odišla do Veľkopoľska, ďalšie boli začiatkom roku 1940 evakuované do Ríše.

Steinfels zanikol v roku 1944, keď v dôsledku delostreleckej paľby vyhorela celá osada.